

noch wat regie noch wat spel betreft overtuigen. Ik had niet bepaald een beeld van wat theater moest zijn, maar wel de overtuiging dat het niet was wat ik daar te zien kreeg. Ik herinner mij nog de Lucifer die Piet Bergers speelde en hoe die zijn grote monoloog – uitgedaald met veel verbale ‘zwellend’ à la Comédie Française – begeleidde met een geheven vingertje in de lucht. Ik dacht toen: hier klopt iets niet; die monoloog gaat over Lucifers *Wille zur Macht*; met je vingertje zwaaien is een teken van onmacht; dat is belachelijk: God uitdagen met een opgeheven vingertje. Ik herinner me ook de *Hamlet* van het NTG waar de hele regie erin bestond elke acteur die een ietwat monologisch stukje had – en dat zijn er heel wat – twee, drie stappen vooruit te laten doen en dan zijn ding te laten debiteren. Jef Demedts speelde zo zijn Hamlet, naar voren in de spotlights. Ik vond dat een waanzinnige tekentaal om zo een scène te bevolken. Claudius was voor mij geen koning, maar gewoon een beer op sokken: ook het acteerteken was totaal oninteressant.

In de periode dat ik in Gent studeerde schreef ik me in voor de weekendcursus die Dré Poppe in Toneelstudio '50 organiseerde, voor mensen die graag wilden leren acteren maar andere studies deden. Het programma van de cursussen was exact hetzelfde als dat aan het Conservatorium maar het werd zaterdag en zondag gegeven. Ik volgde dat twee jaar en moest dan meespelen in een eenakter van een Vlaams auteur. Na de première ben ik naar Dré Poppe gegaan en heb ik gezegd: 'Ik wil alles doen in het theater, maar niet meer spelen, want ik voel me slecht of hooguit middelmatig; als het slecht is, is het niet de moeite op de scène te gaan staan en middelmatig; dat wil ik niet voor me zelf.' Mijn interesse voor theater bleef echter, alhoewel ik om familiale en financiële redenen toen gedurende een periode minder ging kijken.

Radiorecensent

Toen ik in 1962 omroeper werd bij de BRT verhuisde ik naar Brussel; sporadisch zag ik toen voorstellingen en vaak bekwam me dan weer datzelfde gevoel: dat wat ze op de scène deden niet klopte met de tekst of dat het

verhaal op een oninteressante manier werd verteld. Zo'n acht jaar later, in 1970, deed ik examen als radioproducer en kwam ik op de woordredactie van Omroep Brabant terecht. Er waren daar gevarieerde nieuwsitems op uitzendingen als *Splinternieuws* waarin af en toe theaterkritiekjes werden afgeleverd; eerst was dat uitsluitend omtrent voorstellingen in

LAAT ME MET RUST

Zo gaat dat dan: bejaard acteur verjaart.
Of ik daarover eens een stuk wil schrijven
Dat, komend uit *mijn* pen, wel zal bekijken
En de bejaardheid zijner kunst verklaart?

Of: stokoud regisseur is overleden
En wordt met theatrale eer begraven.
Of ik misschien eens op kan komen draven
Om zijn aflijvigheid met proza te omkleden?

Gaat er geen heen, dan is er wel één jarig,
Ik ken geen rust meer en nog minder duur.
Verjaren en verscheiden zijn eenparig

En beide maken mij het leven zuur.
Mijn t'rugtrekking, begrijp ik, was voorbarig:
Zonder mij raakt theater overstuur.

ENVOI

Nog één keer dan – tijd gunt mij korte spanne –
Een blik op kerkhoven en jarigheid.
Eindspel en doek! Leve de liberteit!
'k Woon niet voor niets in 't land van Marianne.

WIM VAN MAUZAC*

de KVS of van de amateurgezelschappen Stalstudio uit Vilvoorde of Erasmus uit Anderlecht; de grenzen van Brabant werden daar immers niet overschreden. Productie leider Karel Aerts van Radio Brabant gaf mij zijn uitnodigingen voor de KVS door en ik begon gesprekken te maken die op den duur die van de vaste correspondent Leo Persijn, de toenmalige Brusselse toneelrecensent van *Het Volk*, gingen vervangen. Ik ging ook naar de Beursschouwburg kijken of naar andere receptieve voorstellingen. Later bezocht ik ook opvoeringen buiten Brabant die bijvoorbeeld later in de provincie te zien zouden zijn. Dat werk werd toen geïnstitutionaliseerd en ik kon de vrijdagochtend, eerst van acht tot negen, later van acht tot tien, het magazine *Hap-*

pening opstarten. Een kunstenmagazine: behalve theatervoorstellingen werden er ook tentoonstellingen, concerten – pop, rock, jazz –, films, opera enzovoort besproken; zelf recenseerde ik vooral toneel en tentoonstellingen. Wat theater betreft maakte ik meestal een voorbeschuiving, vaak een interviewtje met de regisseur, en dan de week daarna een recensie. Die werkwijze heb ik later in de krant ook gehanteerd. Dat magazine heeft tien jaar bestaan tot Radio 2 werd omgevormd tot een 'familiezender', waar men vond dat kunstmagazines er geen plaats meer in hadden. Op Radio 3, waar toen net het magazine *De Kunstberg* opgestart was, wilde men mij niet. Ik ben toen voor Studio Brussel gaan werken, waar ik nog wel theatervoorstellingen en tentoonstellingen kon bespreken maar heel beperkt in tijd: op zes minuten moest je soms drie producties afhandelen. Studio Brussel bleef een beetje de jongerenzender die cultuur als alibi gebruikte en na korte tijd verveelde ik me daar te pletter.

De krant en daarna

Toen kwam dat aanbod van Paul Goossens om voor *De Morgen* te werken: ik vroeg een maand bedenktijd; ik aarzelde om überhaupt voor *De Morgen* te gaan werken en ook om de veilige BRTN te verlaten. Ik heb het dan toch gedaan omdat ik het mij bij de BRTN in de gegeven omstandigheden niet tot mijn pensioen zag uithouden. Ik heb mijn vrijheid bevochten en kon bij *De Morgen* in een bijzonder statuut en in uitzonderlijke omstandigheden aan het werk, eerst als enige theaterrecensent, later met assistentie. Dat heb ik vijf jaar gedaan, maar na drie jaar kreeg ik het gevoel een vergissing te hebben begaan. Twintig jaar recenseren bleek genoeg te zijn geweest. Ik had niet echt een *writer's block* maar het schrijven ging almaar moeizamer, ook wat het bereiken van de nodige literaire kwaliteit betreft. Wat kon ik doen? Naar de BRTN kon ik niet meer terug; daar had ik mijn ontslag gegeven. Met mijn *writer's block* toch bij de krant blijven? Toen kwam Hugo van den Berghe met een godsgeschenk: het aanbod om dramaturg te worden bij het NTG. Achteraf bleek dat een vergiftigd geschenk te zijn: Hugo van den Berghe werd al gauw ontslagen en vervangen door Jean-Pierre de Decker, de dramaturgen en zowat